

Advocacy Center
for **Democratic Culture**

RAPORTI VJETOR

2021

Raporti paraqet projektet dhe
aktivitetet e zbatuara gjatë vitit 2021
nga Qendra Avokuese për Kulturë
Demokratike.

WWW.ACDC-KOSOVO.ORG

Projekti 1.

Bashkëpunimi afatgjatë në mes të Këndit Amerikan të Mitrovicës - bibliotekës së qytetit “Vuk St. Karaxhiq” dhe OJQ ACDC

01.05.2018. - 31.08.2021.

Këndi Amerikan i Mitrovicës - Biblioteka e qytetit Vuk Karaxhiq funksionon sipas modelit të bibliotekave publike përgjatë vitit. Koleksioni i Librit ACM përbëhet nga botime në anglisht që përmbajnë një larmi informatash për Shtetet e Bashkuara. Fondi përfshin literaturë profesionale, letërsi artistike etj., ndërsa një pjesë e koleksionit gjendet edhe në pajisjet Kindle.

Në hapësirën ACM (American Corner in Mitrovica) organizohen programe edukative, punëtori kreative, ligjerata etj.

Për organizimin e këtyre programeve u arrit bashkëpunimi ndërmjet ACM - biblioteka e qytetit “Vuk St. Karaxhiq” dhe OJQ ACDC. Bashkëpunimi filloi në vitin 2018, në kuadër të të cilit OJQ ACDC ofroi shërbime kontabiliteti dhe prokurimi të materialeve të nevojshme për organizimin dhe zbatimin e programit. Këto shërbime kryhen në kuadër të zbatimit të shumë programeve edukative dhe krijuese si p.sh. | Faqe: "Arsimimi mediatik", "Anglishtja për juristë", "Njihuni me bibliotekën", "Siguria e të rinjve në internet", "Si të filloni biznesin tuaj" etj.

Në periudhën nga viti 2018 deri në vitin 2021, OJQ ACDC ka punuar edhe në prokurimin e pajisjeve teknike, materialeve promovuese, prokurimit të librave dhe materialeve të tjera bibliotekare që janë të nevojshme për punën e institucionit.

Projekti 2.

Rritja e transparencës dhe sundimit të ligjit në komunitetet me shumicë serbe të Kosovës

01.09.2020. - 10.09.2022

Objektivi kryesor i projektit ishte rritja e thellësisë dhe cilësisë së pjesëmarrjes së qytetarëve në proceset vendimmarrëse përmes një sërë aktiviteteve të orientuara drejt krijimit të mekanizmave të qëndrueshëm që u mundësonin palëve të interesuara të projektit të monitoronin më nga afër dhe në mënyrë më efektive punën e organet e administratës vendore dhe gjykatat. Projekti ishte i ndarë në dy komponentë; njëra ka të bëjë me pjesëmarrjen e qytetarëve në proceset vendimmarrëse dhe tjetra me mbështetjen e institucioneve gjyqësore, ku me secilin komponent të udhëhequr nga një organizatë me kompetenca specifike në ato fusha.

Objektiva specifike nën komponentën 1:

🚩 **Objektiva Specifike 1:** Rritja e kapaciteteve për veprim kundër korrupsionit në nivel lokal përmes fuqizimit të OSHC-ve dhe rrjetëzimit të tyre në një Këshill Lokal Kundër Korrupsionit, ku do të përfshihen edhe përfaqësues të vetëqeverisjes lokale dhe mediave.

🚩 **Objektiva Specifike 2:** Të kontribuojë në krijimin e mekanizmave lokal për përfshirjen e qytetarëve në procesin e vendimmarrjes në nivel lokal. Kjo do të arrihet nëpërmjet krijimit

të Këshillit Lokal Kundër Korrupsionit për të garantuar transparencë në proceset vendimmarrëse dhe për të vepruar si një mburojë kundër praktikave korruptive. Kjo do të çojë në një transparencë më të mirë në nivel lokal dhe do të kontribuojë në uljen e sjelljeve korruptive nga institucionet e ndryshme publike në zonat me shumicë serbe në Kosovë.

- ✚ **Objektiva Specifike 3:** Rritja e njohurive dhe ndërgjegjësimit për rëndësinë dhe mjetet e përfshirjes së qytetarëve në procesin e vendimmarrjes në nivel lokal. Kjo objective specifike synon të ndërmarrë një fushë të gjerë të aktiviteteve në lidhje me aktivitetet e ngritjes së vetëdijes duke përfshirë përfaqësuesit e vetëqeverisjes lokale në komunat me shumicë serbe në Kosovë, qytetarët dhe OSHC-të për mekanizmat e përshtatur për të rritur pjesëmarrjen e publikut në vendimmarrje.

Projekti 3.

Mbështetje për integrimin e juristëve të rinj nga komunitetet joshumicë në Kosovë

01.10.2020. - 31.01.2021.

OJQ "ACDC" - Qendra Avokuese për Kulturë Demokratike, në partneritet me Ambasadën Zvicerane kanë realizuar projektin "Mbështetje për integrimin e juristëve të rinj nga komunitetet joshumicë në Kosovë", me qëllim të fuqizimit të pozitës së juristëve të rinj në veri të Kosovës dhe rolin e tyre në një gjyqësorin e pavarur.

Projekti u zbatua përmes aktiviteteve të mëposhtme:

- ✚ OJQ "ACDC" organizoi pesë (5) webinare me një grup prej 12-15 juristë të rinj, me qëllim të informimit të tyre për praktikën dhe mundësitë e punësimit pas përfundimit të pandemisë COVID-19.
- ✚ Identifikimi i pengesave dhe sfidave kryesore që qëndrojnë në rrugën e integritetit të juristëve të rinj, OJQ "ACDC" hartoi një pyetësor në bashkëpunim me kompanitë ligjore në veri të Kosovës. Gjetjet dhe rezultatet e anketës janë përpunuar në mënyrë adekuate në një Raport Vlerësimi me rekomandime të sakta dhe janë ndarë me të gjitha institucionet relevante.

Projekti 4.

Krijimi i bashkëpunimit efektiv ndërmjet OSHC-ve me kryetarët e gjykatave dhe kryeprokurorët dhe promovimi i shërbimeve të ndihmës juridike

01.09.2020 – 01.08.2021

Aplikanti kryesor:

Qendra për Ndihmë Juridike dhe Zhvillim Rajonal ("CLARD")

Organizatrat partnere: Instituti i Kosovës për Drejtësi, dhe
NGO ACDC Qendra Avokuese për Kulturë Demokratike

Objektivat kryesore:

- Përmirësimi i kapaciteteve të shoqërisë civile në Kosovë, për të adresuar mangësitë dhe joefikasitetin në sektorin e drejtësisë dhe sundimit të ligjit me fokus të veçantë në menaxhimin dhe administrimin e Gjykatave/Prokurorive Themelore nën monitorimin e shoqërisë civile të sektorit të drejtësisë (formal dhe joformal) dhe ndërgjegjësimi publik juridik.
- Promovimi i sundimit të ligjit dhe reforma në sektorin e drejtësisë përmes dialogut ndërmjet Organizatave të Shoqërisë Civile dhe kryetarëve të gjykatave, kryeprokurorëve, gjyqtarëve, prokurorëve, avokatëve mbrojtës dhe politikëbërësve dhe palëve të tjera relevante të interesit.
- Mbështetje për diskutimin publik dhe edukimin të fokusuar në kërkimin e qeverisjes më efektive, transparente dhe të përgjegjshme në Gjykatat/Prokuroritë Themelore.
- Edukimi i shoqërinë civile për rolin e tyre si monitorues qeveritar.
- Ofrimi i shërbimeve të ndihmës juridike për grupet e cënueshme në Kosovë.

Projekti 5.

Programi i edukimit për të drejtat e njeriut “Horizonti i të drejtave të njeriut”
1 Mars – 31 Tetor 2021.

Objektivi i përgjithshëm i projektit është të fuqizojë të rinjtë dhe të promovojë pjesëmarrjen aktive të të gjithë anëtarëve të komunitetit të shkollës (mësuesit, nxënësit) për të integruar vlerat dhe parimet e të drejtave të njeriut në të gjitha fushat e jetës shkollore dhe për të ofruar një pasqyrë të çështjeve më të rëndësishme, lidhur me të drejtat e njeriut dhe një përshkrim të kompetencave të organeve kryesore të të drejtave të njeriut, së bashku me një përmbledhje të përshtatshme të të gjitha instrumenteve përkatëse për të drejtat e njeriut.

Objektivat specifike

- Fuqizimi i të rinjtëve dhe promovimi i pjesëmarrjes aktive të të gjithë anëtarëve dhe komuniteteve të komunitetit shkollos në integrimin e vlerave dhe parimeve të të drejtave të njeriut në të gjitha fushat e jetës shkollore në Kosovë.

- T'u mundësojë të rinjve të njohin të drejtat dhe përgjegjësitë e tyre njerëzore dhe të frymëzohen për të mbrojtur të drejtat e tyre, të drejtat e të tjerëve dhe të shërbejnë si katalizatorë për ndryshime pozitive në komunitetet e tyre, bazuar në vlera të tilla si barazia, dinjiteti, respekti, mosdiskriminimi dhe pjesëmarrja.

Rezultatet e arritura:

- R1: Qytetarët aktiv nga të gjitha komunitetet në veri të Kosovës inkurajohen dhe mbështeten në zhvillimin e një kulture globale të të drejtave të njeriut duke edukuar dhe fuqizuar të rinjtë, mësuesit dhe komunitetin e gjerë shkollor për të krijuar vlera të të drejtave të njeriut më të vlerësuara në Kosovë.
- R2: Kuptimi, respektimi dhe gëzimi i të drejtave të njeriut, mendimi kritik dhe qytetarët aktiv promovuan vlerat universale të të drejtave të njeriut përmes fushatës avokuese #humanrightschampions dhe ekspozuan mendimin kritik përmes op-ed-ëve.

Projekti 6.

**Fuqizimi i mbrojtjes së të drejtave pronësore në Kosovë
1 Prill 2021 deri 30 Shtator 2021**

Projekti kishte objektivë kryesor rritjen e rolit të civilëve në mënyrë që të avokojë për çështjet pronësore në Kosovë. Vendosija e bashkëpunimit ndërmjet OSHC-ve nga Kosova dhe Serbia me institucionet përkatëse, me qëllim të përmirësimit të mbrojtjes së të drejtave pronësore në Kosovë. Për më tepër, do të fuqizojë OSHC-të në Kosovë për të monitoruar dhe raportuar për mbrojtjen e të drejtave pronësore në Kosovë dhe gjithashtu do të trajnojë një grup juristësh të rinj për avancimin e të drejtave pronësore në Kosovë, përmes angazhimit në programet e ndihmës juridike falas.

Projekti u zbatua nga: Qendra Avokuese për Kulturë Demokratike (ACDC) dhe Qendra për Dialog Social dhe Iniciativa Rajonale (CSDRI)

Projekti 7.

Përmirësimi i performancës së gjyqësorit dhe qasjes në drejtësi në Kosovë

**Mbështetje e mëtutjeshme për institucionet e integruara gjyqësore në veri të Kosovës
01.09.2020. - 28.02.2021.**

Projekti 8.

Të BASHKUAR kundër #COVID19

01.01.2021 - 30.06.2021

Qëllimi i përgjithshëm i këtij projekti ishte të kontribuojë në përmirësimin e gjendjes socio-ekonomike të komuniteteve joshumicë në komunën e Mitrovicës së Veriut duke identifikuar popullatat e cenueshme sociale dhe duke krijuar pako ndihme që do të kontribuojnë në tejkalimin e barrierave ekonomike dhe shëndetësore të shkaktuara nga Pandemia Covid19, tek të gjitha familjet në mënyra të ndryshme.

Objektiva specifike

- ✚ Projekti do të zbusë efektet e pandemisë COVID-19, kryesisht kundër grupeve të cenueshme pakicë në Mitrovicën e Veriut, për të përballuar më mirë efektet e pandemisë dhe për të mundësuar fuqizimin ekonomik për një periudhë më të gjatë pas përfundimit të pandemisë.
- ✚ Ndihmë në arritjen e bashkëpunimit institucional ndërmjet organizatave të shoqërisë civile dhe institucioneve të vetëqeverisjes lokale përmes shkëmbimit të të dhënave dhe synimit të identifikimit të saktë të popullatës të cenueshme sociale.
- ✚ Zbutja e ndikimit ekonomik në qeveritë lokale përmes bashkëpunimit ndërmjet OSHC-ve dhe Zyrës për Çështje të Komuniteteve përmes zbatimit të pakove ndihmëse për grupet e cenueshme sociale në territorin e Mitrovicës së Veriut.

Rezultatet e arritura

- ✚ R1: Familjet e cenueshme sociale nga komunitetet joshumicë janë identifikuar dhe është vendosur bashkëpunim institucional ndërmjet OSHC-ve dhe institucioneve në nivel lokal.
- ✚ R2: Pakoja ndihmëse për grupet e cenueshme nga komunitetet e Serbëve, Shqiptarëve, Boshnjakëve, Rom, Ashkali, Egjiptian, Turqve dhe Goranëve në komunën e Mitrovicës së Veriut është përgatitur përmes përfshirjes së individëve përgjegjës social në realizimin e aktiviteteve.
- ✚ R3: Goditja ekonomike ndaj familjeve të rrezikuara sociale është zbutur përmes implementimit të pakove ndihmëse mjekësore, higjienike dhe ushqimore për familjet e pafavorizuara sociale nga territori i Mitrovicës së Veriut.

Projekti 9.

Roli i shkrimtarëve të rinj në dialogun ndërkulturor

01.04.2021. -30.09.2021.

Ky projekt është mbështetur financiarisht nga projekti i BE-së, Rrjeti rajonal për diversitet kulturor - READ zbatuar nga Goethe Instituti Shkup.

Projekti bazohet në nevojën e vazhdueshme në veri të Kosovës për bashkëpunim të pandërprerë kulturor të shkrimtarëve të rinj dhe rritje të mëtejshme të njohurive publike për të rritur dialogun ndërkulturor. Objektivi i përgjithshëm i projektit është të mbështesë dhe forcojë bashkëpunimin rajonal të shkrimtarëve të rinj, komunitetit letrar dhe kulturës së leximit në katër komunat veriore të Kosovës. Grupet e synuara janë komunitetet e artistëve të rinj të letërsisë në veri të Kosovës, studentët e letërsisë, shkrimtarët, mediat lokale dhe audienca e leximit nga 4 komunitetet të ndryshme në veri të Kosovës. Projekti u krijua me idenë për të angazhuar autorë të rinj të përkatësive të ndryshme etnike nga veriu i Kosovës me përvojë të gjerë në të shkruar dhe promovuar leximin, si dhe krijimin e kontakteve dhe mundësive për botime të ardhshme. Kohëzgjatja e projektit ishte 6 muaj, nga prilli deri në tetor.

Objektivat kryesore:

- ✚ Të fuqizojë autorët e rinj nga rajoni i veriut të Kosovës që të angazhohen në dialog më të gjerë në qasjen integruese lidhur me bashkëpunimin kulturor të etnive të ndryshme në Kosovë.
- ✚ Të kontribuojë në rritjen e njohurive dhe ndërgjegjësim të publikut për rëndësinë e autorëve të rinj në procesin e dialogut ndërkulturor përmes promovimit të leximit dhe letërsisë në veri të Kosovës.

Projekti 10.

M4Y Komunitat për Rininë

01.09.2021. - 01.02.2023.

Projekti financohet nga Qeveria e Japonisë nëpërmjet mbështetjes së marrë nga Fondi i Zhvillimit Social të Japonisë, i administruar nga Banka Botërore

Projekti M4Y është një grant prej 2.79 milion dollar, nga Fondi Japonez i Zhvillimit Social, i administruar nga Banka Botërore.

Përmirësimi i përfshirjes socio-ekonomike të së paku 3,000 të rinjve të marginalizuar në komunitetet e cenueshme në Kosovë, përmes angazhimit qytetar të drejtuar nga të rinjtë dhe aktivitetet e ndërtimit të aftësive.

Ofrimi i shërbimeve rinore të drejtuara nga kërkesa në nivelin lokal.

Ofrimi i mundësive për të rinjtë për të zhvilluar dhe demonstruar aftësi të buta rreth punësimit.

- Agjensioni zbatues: Republika e Kosovës, Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
- Partneri zbatues: Community Development Fund (CDF)

Projekti 11.

Lehtësimi i qasjes në drejtësi dhe promovimi i të drejtave të njeriut në rajonin e Mitrovicës
Shtator 2021 – Qershor 2022

Financuar nga UNMIK

Projekti ka realizuar aktivitetet e mëposhtme:

- ✚ Furnizimi dhe pajisja e sallës së gjyqit në Gjykatën Themelore të Mitrovicës, dega në Leposaviq dhe Zubin Potok.
- ✚ Trajnim mbi Provimin e Jurisprudencës në Kosovë për një grup prej së paku dymbëdhjetë juristësh të rinj nga komunitetet joshumicë në veri të Kosovës.
- ✚ Trajnim për të drejtat e njeriut, përfshirë implikimet e të drejtave të njeriut të pandemisë COVID-19, për studentë të diplomuar, profesionistë të rinj ligjor dhe aktivistë të shoqërisë civile në veri të Kosovës.
- ✚ Fushata për ngritjen e vetëdijes për mandatin dhe punën e Institucionit të Avokatit të Popullit në Kosovë dhe, në veçanti, rolin dhe detajet e kontaktit të zyrave përkatëse lokale në rajonin e Mitrovicës.
- ✚ Realizimi i shërbimeve të dhjetë përkthyesve në Gjykatën Themelore të Mitrovicës
- ✚ Realizimi i shërbimeve të katër bashkëpunëtorëve juridikë në Gjykatën Themelore të Mitrovicës
- ✚ Mbajtja e shërbimeve të një bashkëpunëtori juridik në Divizionin e Gjykatës së Apelit në Mitrovicën e Veriut
- ✚ Trajnimi dhe mentorimi i zyrtarëve ligjor komunal nga veriu i Kosovës mbi legjislacionin administrativ në fuqi.

- ✚ Trajnim për zyrtarët komunalë për të drejtat e njeriut, gjininë, mosdiskriminimin, komunitetet e kthim, nga rajoni i Mitrovicës (Veriu dhe Jugu).
- ✚ Ofrimi i shërbimeve të dy bashkëpunëtorëve juridikë të caktuar në Zyrën e Agjencisë Kosovare për Ndihmë Juridike Falas në veri të Kosovës. Një bashkëpunëtor ligjor do të ketë për detyrë të punojë me grupet në situata të cënueshme, duke përfshirë komunitetet jo-shumicë, personat me aftësi të kufizuara, komunitetet rom, ashkali dhe egjiptian, LGBTQI+, etj.
- ✚ Fushata promovuese (në gjuhën shqipe dhe serbe) për punën e bashkëpunëtorëve juridikë në radiot lokale.

Projekti 12.

Rritja e reagimit institucional ndaj korrupsionit në veri të Kosovës

01.11.2021. - 31.10.2022.

Ky grant mbështetet nga 'Programi i Shoqërisë Civile për Shqipërinë dhe Kosovën' financiar nga Ministria e Punëve të Jashtme Norvegjeze dhe menaxhuar nga Fondacioni Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF) në partneritet me Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim (PA).

Objekti i përgjithshëm i projektit është zvogëlimi i korrupsionit në veri të Kosovës, përmes fuqizimit të vetëdijes dhe njohurive institucionale për korrupsionin, veçanërisht për mekanizmat ligjor në dispozicion kundër korrupsionit.

Përfituesit e synuar: Vetëqeverisjet lokale në veri të Kosovës; Qytetarët; Shoqëria civile; Media.

Aktivitetet kryesore:

- ✚ Hulumtimi bazë
- ✚ Trajnime të personalizuar
- ✚ Takimet publike komunale
- ✚ Konferenca publike
- ✚ Mekanizma koordinues
- ✚ Vizita pune
- ✚ Kampanja publike/mediale

Rezultatet e projektit:

- ✚ Është matur perceptimi publik për korrupsionin në veri të Kosovës

- ✚ Përfaqësuesit e vetëqeverisjeve lokale në veri të Kosovës janë të autorizuar për të luftuar korrupsionin në nivel lokal.
- ✚ Ndërgjegjësimi dhe njohuritë e publikut mbi korrupsionin dhe mekanizmin kundër korrupsionit janë ngritur përmes fushatës së komunikimit publik.